

„SÁROSPATAK-I. I. ANDEZITBÁNYA” KÖRNYEZETVÉDELMI MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA

ÉLŐVILÁG-VÉDELMI MUNKARÉSZ

Összeállította:

.....

Zalai Tamás

Élővilágvédelmi és Tájvédelmi szakértő

Szakértői nyilvántartási szám: Sz-006/2010.

Balmazújváros, 2023. február 07.

Élővilág védelem

1. Bevezetés

A GEON System Kft. (3529 Miskolc Knézich K. u. 12/A 4/1) megbízást adott Zalai Tamás Élővilágvédelmi és Tájvédelmi szakértőnek (4060-Balmazújváros, Debreceni u. 139.) a „Sárospatak-I. andezitbánya” környezetvédelmi működési engedélyének felülvizsgálatához kapcsolódó élővilágvédelmi munkarészek elkészítésére.

Jelen dokumentum a működő „Gyöngyössolymos I. riolit” védőnevű bánya, illetve környezetének 2023. február 6-i élővilág-védelmi felmérését dokumentálja.

A területbejárás időpontja élővilág-védelmi szempontból nem volt ideális, de tekintettel az élőhelyek roncsolt jellegére, a vegetáció képe ebben az időpontban is megállapítható volt. A vizsgálatot végző szakember: Zalai Tamás, élővilág-védelmi szakértői igazolásának másolata a mellékletben található.

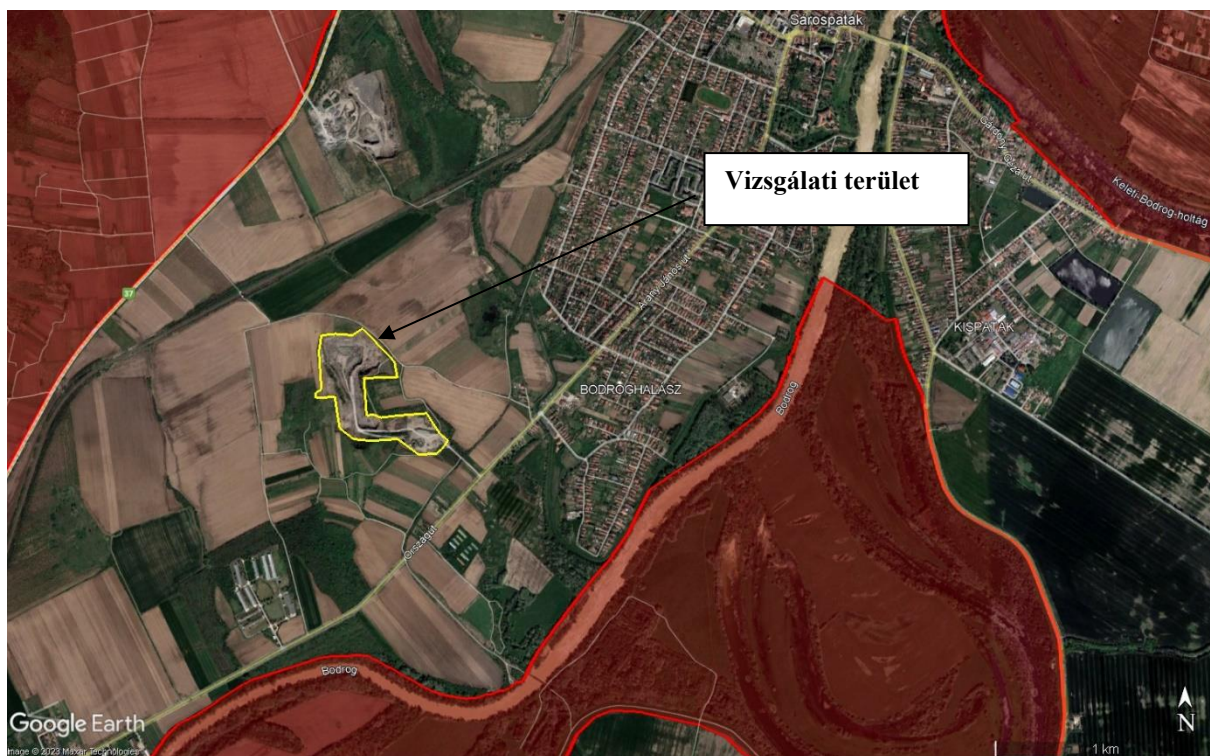
2. A vizsgálat helyszíne

A bánya Sárospataktól délre, Sárospatak és Bodrogolaszi között, zömben szántóterületek közé ékelődve helyezkedik el. A területtől délre, több, mint 800 méterre található a Bodrogzug és Bodrog hullámtere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUBN20071), valamint a Bodrogzug-Kopasz-hegy-Taktaköz különleges madárvédelmi terület (HUBN10001), 750 méterre a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel különleges madárvédelmi terület (HUBN10007), mint Natura 2000 terület (1. és 2. sz. térkép). A terület nem tartozik országos jelentőségű védett természeti terület kategóriába, a Long-erdő természetvédelmi terület mintegy 5 800 méterre található (3. sz. térkép). A bányaterület szintén nem tartozik Országos Ökológiai Hálózati kategóriába, de annak közelében Országos Ökológiai Hálózat elemei találhatók (4. sz. térkép).

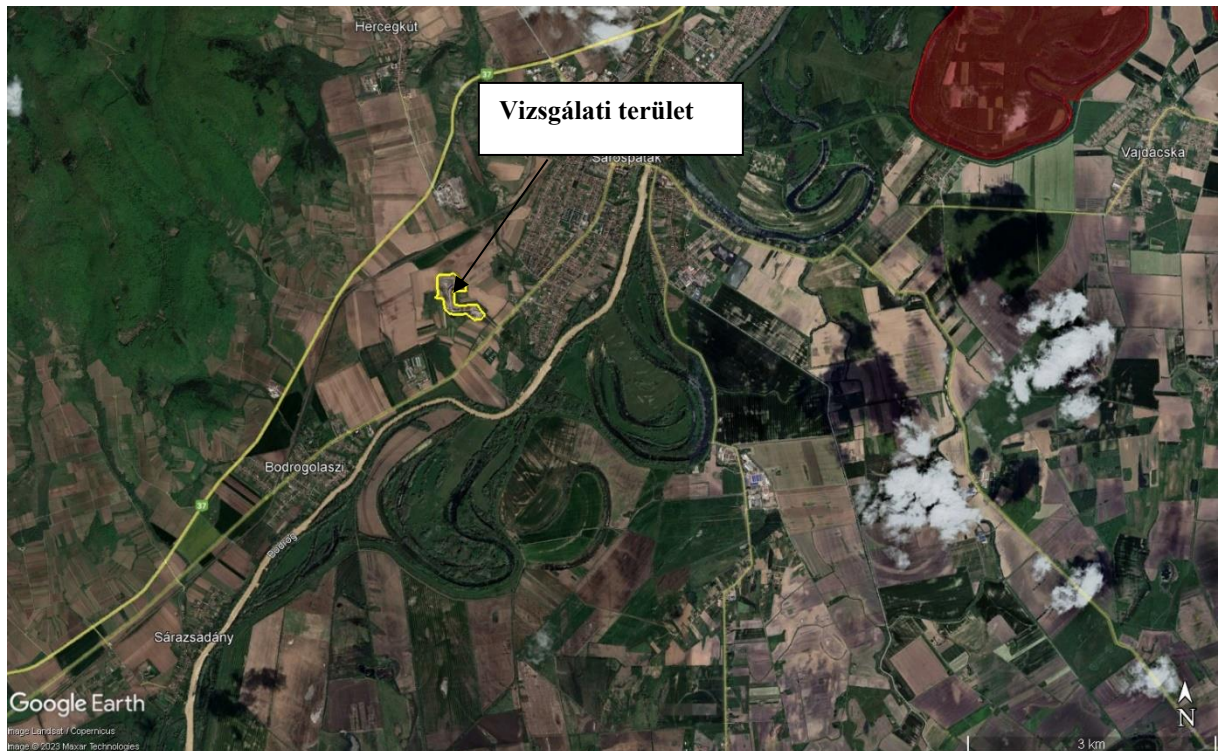

1. térkép: a vizsgálati terület (sárga körvonal); Natura 2000 terület: kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (zöld terület) (forrás: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>)

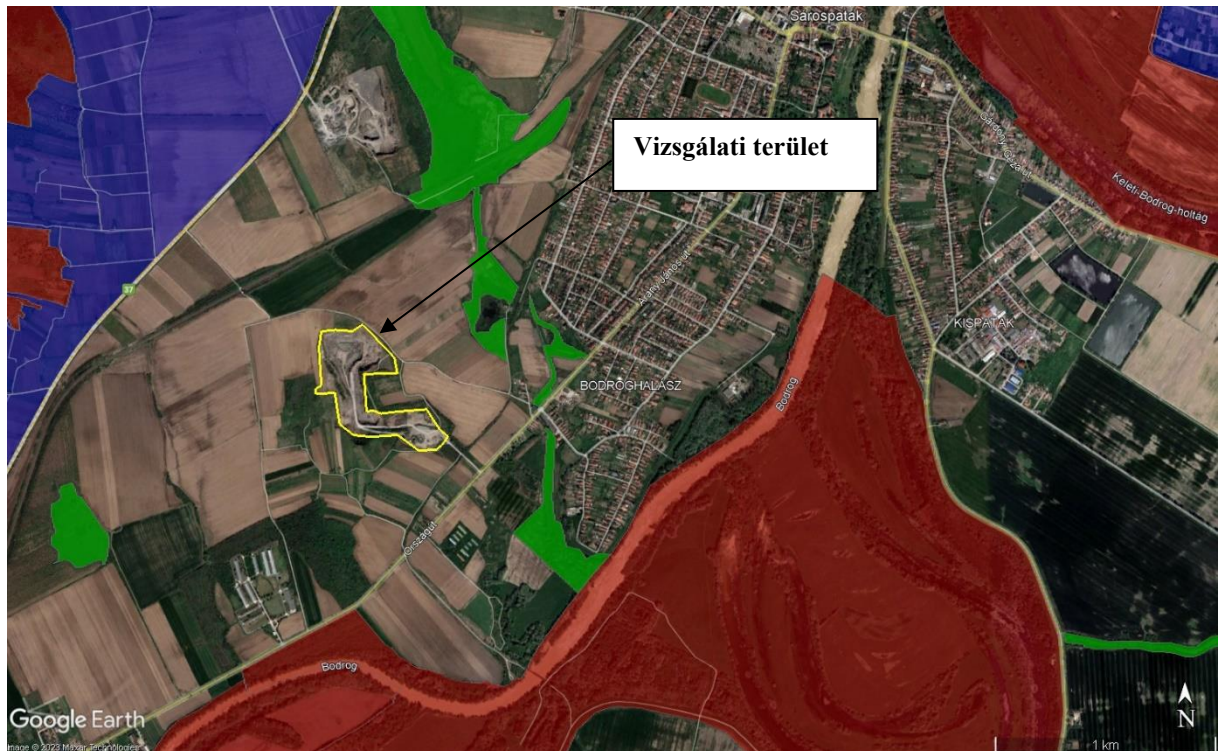

2. térkép: a vizsgálati terület (sárga körvonal); Natura 2000 terület: különleges madárvédelmi terület (piros terület) (forrás: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>)

3. térkép: a vizsgálati terület (sárga körvonal); országos jelentőségű védett természeti terület (piros terület) (forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>)

4. térkép: a vizsgálati terület (sárga körvonal); Országos Ökológiai Hálózat: magterület) (piros terület), zöld terület (ökológiai folyosó), puffterület (lila terület) (forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>)

3. Jelenlegi állapot

A bányaterület meghatározó része az ember által évtizedekkel ezelőtt átalakított, és azóta intenzíven (bányaművelés) használt terület. A bányaterület környezetében, szórványosan természetközeli élőhelyek találhatók.

A 2008-ben elvégzett élővilág-védelmi felmérések, majd a 2021-ben elvégzett felülvizsgálat során a bányaterületen és annak környezetében az alábbi élőhelyeket (Á-NÉR) és növényzetet azonosították:

H4 – Félsszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok és erdőssztyeprétek

OC – Jellegtelen száraz-félsszáraz gyepek

P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

S1 – Ültetett akácok

S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

T7 – Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények

T10 – Fiatal parlag és ugar

U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

U6 – Nyitott bányafelületek

U11 – Út- és vasúthálózat

A 2008-as és a 2021-ben elvégzett felmérések az alábbi élőhelyi átrendeződéseket mutatták:

Élőhely	2008 (m ²)	2021 (m ²)	Változás (m ²)
H4	42 500	44 122	+1 622
OC	38 932	27 599	-11 333
OF	6 798	0	-6 798
P2b	28 623	38 172	+9 549
S1	0	2 074	+2 074
S6	6 926	0	-6 926
S7	167	4 892	+4 725
T1	172 081	122 591	-49 490
T7	20 902	24 361	+3 459
T10	2 284	5 537	+3 253
U4	27 421	58 013	+30 592
U6	68 500	84 245	+15 745
U11	3 081	6 607	+3 526

Az üzemelés során a bányaterület (U6) és az üzemi terület (U4) jelentős mértékben növekedett. A természeti értéket jelentő erdős-sztyeprétek (H4) kiterjedése minimális növekedést mutat, ami a cserjések kiterjedésének növekedésével, valamint az elszántások csökkenésével magyarázható. A gyomos száraz gyepek (OC) csökkenése elsősorban a bánya nyugati peremén jelentkezett. A bányaterületen belül a régi falak cserjésedése következtében a jellegtelen cserjések (P2b) területi kiterjedése növekedett.

A 2023 februári bejárás során a 2021-es felmérésekhez képest jelentős változást nem észleltünk. A bányaterület közelében található természetközeli élőhelyek nem károsodtak, kiterjedésük nem csökkent.

A bányaterületet hazai vagy európai közösségi szintű **természetvédelmi korlátozások nem érintik**, nem tartoznak országos vagy helyi természetvédelmi oltalom alá, nem Natura 2000 vagy Országos Ökológiai Hálózati besorolásúak.

A területen a 2021-es felmérés alapján az alábbi fokozottan védett és/vagy közösségi jelentőségű állatfajok előfordulása ismert:

Tudományos név	Magyar név	Státusza a területen
<i>Bubo bubo</i>	Uhu	fészkelő
<i>Lanius collurio</i>	Töviszúró gébics	fészkelő

A COLAS Északkő Bányászati Kft. által elvégzett felmérés alapján a fokozottan védett uhu (*Bubo bubo*) fészkel a bányaterület keleti részén. A kitermelés az uhu fénykelőhelyének 50 méteres körzetét nem érinti.

A területen fészkelő egyéb madárfajok elsősorban az aktív bányaterületen kívül költenek, így fészkelésüket a bányászati tevékenység nem érinti károsan.

4. Fényképek

	
A bányaterület aktív része	P2b növényzet a bányaperemen
	
P2b növényzet a bányaperemen	Részben akáccal benőtt terület
	
Uhu 2022-es fészkelőterülete	Részben feltöltött bányaudvar

5. Értékelés

A bányaterületen és annak közvetlen környezetében természeti értékként említendő a bányaterület keleti részén fészkelő uhu (*Bubo bubo*), valamint a bányatelektől keletre található természetközeli élőhelyek. Ezek fennmaradása a bányatelep további működése során biztosítva van, a jelenleg kialakult élőhelyi közösségeket károsodás nem éri.

Az uhu fészkelése esetleges lokális időbeli korlátozásokkal biztosítható, ezért minden évben javasolt felmérni az uhu pontos fészkelőhelyét és az esetleges korlátozásokat szükséges az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni.

A COLAS Északkő Bányászati Kft. „Sárospatak-I. andezitbánya” további működésének élővilág-védelmi szempontból nincs akadálya.

Készítette:

Balmazújváros, 2023. február 07.

Zalai Tamás
Élővilágvédelmi és Tájvédelmi szakértő
Szakértői nyilvántartási szám: Sz-006/2010.